

Nr 36.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående understöd åt vissa befattningshavare vid telegrafverket; given Stockholms slott den 21 januari 1921.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Walter Murray.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 januari 1921.

Närvarande:

Statsministern friherre DE GEER, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, TAMM, HANSSON.

Departementschefen, statsrådet Murray anförde:

I särskilda skrivelser den 31 augusti 1920 och den 27 oktober samma år har telegrafstyrelsen gjort framställning om beredande dels av pension åt en av telegrafverkets läkare, medicine licentiaten Seth Valentin Lindström, dels av understöd åt förre bokhållaren Knut Alfred Norélius' änka Aurora Norélius, född Lagergréen.

I den förra av berörda skrivelser har styrelsen angående Lindström anfört bland annat:

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 1 saml. 30 häft. (Nr 36.)

101 21

*Understöd åt
S. V. Lind-
ström.*

Lindström, som vore född den 25 maj 1866, hade alltsedan år 1893 varit telegrafverkets läkare i Stockholm, till att börja med blott såsom besiktningsläkare, men från och med år 1897 även såsom sjukvårdsläkare för den del av verkets personal, som varit berättigad till fri läkarvård och vilken personal vid slutet av år 1919 uppgått till 790 personer. Lindström, som sålunda varit telegrafverkets läkare under så lång tid som 27 år, hade i verkets tjänst nedlagt ett arbete av en omfattning, som alltmer hindrat honom från utövande av enskild verksamhet som läkare. Hans inkomst från telegrafverket hade år 1907 uppgått till omkring 4,000 kronor, men sedan småningom stigit, så att den för år 1919 utgjort 10,800 kronor. Under år 1920 hade emellertid Lindström på grund av sjukdom varit oförmögen att uppehålla sin läkarverksamhet och nödgats begära tjänstledighet från telegrafverket intill slutet av sistnämnda år. Nu vore han urständsat att vidare utöva sitt yrke och därigenom bereda sig uppehälle genom egna medel. Under dessa förhållanden syntes det telegrafstyrelsen, med hänsyn till Lindströms långa tjänstetid vid telegrafverket, rättvist och billigt, att Lindström, som förklarar sig ämna avgå från sin verksamhet vid telegrafverket, om han beviljades pension, av verkets medel tillerkändes ett årligt understöd för sin återstående livstid. Detta syntes bära bestämmas till 2,000 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg, att utgå från och med månaden efter den, under vilken han komme att entledigas från sin anställning vid telegrafverket.

Till styrkande av Lindströms sjuklighet hava företetts två läkarintyg, båda utvisande, att Lindström på grund av sjukdom är oförmögen till tjänstgöring samt att han har föga utsikt att någonsin återvinna sin hälsa.

Statskontoret har i infordrat yttrande den 16 september 1920 tillstyrkt telegrafstyrelsens ifrågavarande framställning; och finner även jag mig med hänsyn till Lindströms långvariga och — enligt vad som jämväl vitsordats — värdefulla arbete i telegrafverkets tjänst samt då den ifrågasatta pensionen torde vara för Lindström behövligen bära förorda framställningen.

*Understöd åt
Aurora
Norélius.*

I fråga om änkefru Norélius inhämtas av styrelsens skrivelse den 27 oktober 1920 huvudsakligen följande:

Telegrafverket hade genom kontrakt den 1 september 1896 övertagit allmänna telefonföreningens i Göteborg telefontät samt därvid förbundit sig att, på uppgivna villkor, inom verket bereda anställning åt bland andra änkan Norélius' framlidne make bokhållaren Norélius, som var född år 1828 och varit anställd hos föreningen från och med maj månad 1885. I enlighet härmed hade Norélius erhållit anställning å telefon-

byrån i Göteborg, där han sedan tjänstgjort till och med utgången av november månad 1915, då han erhöll avsked ur telegrafverkets tjänst. Vid avskedet hade han sålunda kunnat tillgodoräkna sig mer än 30 tjänstår, varav närmare 20 i telegrafverkets tjänst.

Efter avskedstagandet hade Norélius kommit i åtnjutande av ett årligt understöd om 800 kronor, varom beslut fattats redan vid 1909 års riksdag, vid vilken tid Norélius uppbar ett årligt arvode av 1,500 kronor.

Då Norélius sedermera den 23 juni 1920 avlidit, hade han efterlämnat förutom änkan en dotter i ett tidigare gifte. Enligt bouppteckningen hade boets skulder överstigit tillgångarna med omkring 1,700 kronor.

Telegrafstyrelsen framhåller nu, att som änkefru Norélius, vilken vore född den 1 mars 1838 och sålunda uppnått en hög ålder, saknade släktingar, vilka hade försörjningsplikt gentemot henne, hon råkat i en synnerligen bekymmersam belägenhet. Vål hade genom en insamling bland telefonpersonalen i Göteborg ett understöd av 100 kronor i månaden dittills kunnat beredas henne, men ansåge styrelsen det tvivelaktigt, om hon skulle under någon längre tid kunna beredas hjälp på detta sätt. Då det här gällde att för verklig nöd skydda den efterlevande makan till en person, som kunnat räkna sig tillgodo en så betydande tjänstetid som Norélius, ansåge styrelsen sig därför böra göra framställning om något understöd åt änkefru Norélius.

Styrelsen framhåller vidare, att det understöd bokhållaren Norélius efter sitt avskedstagande åtnjutit eller ovannämnda belopp om 800 kronor årligen, enligt vid tiden för dess fastställande gällande föreskrifter motsvarade pension för ordinarie tjänsteman i lägsta avlöningsgraden. Om Norélius varit ordinarie tjänsteman i nämnda ställning samt delägare i telegrafverkets änke- och pupillkassa, skulle vid hans frånfälle hustrun kommit i åtnjutande av en pension å 360 kronor, å vilken hon enligt nu gällande föreskrifter kunnat påräkna dyrtidstillägg. Vid beviljande av understöd åt personer, för vilka inga pensionsavgifter ifrågakommit, hade i regel viss hänsyn tagits till denna omständighet och understödets belopp därför i skäligen omfattning minskats. Då emellertid enligt nu gällande pensionsbestämmelser lägsta pensionen för änka efter befattningshavare vid telegrafverket väsentligt överstege 360 kronor, syntes någon minskning ej böra ifrågasättas av detta belopp.

Då tiden för framställningar, avsedda att göras till föremål för proposition till 1921 års riksdag, vid avlåtande av telegrafstyrelsens ifrågavarande framställning redan tilländagått, har styrelsen emellertid för närvarande hemställt om understöd åt änkefru Norélius endast för tiden från och med den 1 juli 1920 till och med den 30 juni 1922; och har styrelsen förklarat sig vilja framdeles avgiva framställning, att föreläggas

riksdagen, angående beredande av understöd åt änkefru Norélius under hennes återstående livstid.

Statskontoret. Statskontoret, som avgivit infortrat yttrande den 15 november 1920, har ansett skäl föreligga att bereda änkefru Norélius understöd till av telegrafstyrelsen föreslaget belopp och har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1921 års riksdag medgiva, att fru Norélius finge från och med den 1 juli 1920 under sin återstående livstid, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, uppbära ett understöd av telegrafverkets medel till belopp av 360 kronor för år räknat.

Departements-
chefen. Redan vid tidigare tillfällen har understöd beviljats åt änka efter avliden befattningshavare i med pensionsrätt icke förenad tjänsteställning vid telegrafverket. Härutinnan må exempelvis hänvisas till Kungl. Maj:ts proposition nr 124 till 1915 års riksdag angående understöd åt linjearbetaren Lars Nordins änka. Med hänsyn till de ömmande omständigheterna i föreliggande fall tillstyrker jag, att änkefru Norélius på sätt statskontoret föreslagit beredes ett årligt understöd om 360 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att medicine licentiaten Seth Valentin Lindström må från och med månaden näst efter den, under vilken han kan komma att entledigas från sin anställning som telegrafverkets läkare, av verkets medel under sin återstående livstid uppbära ett årligt understöd av 2,000 kronor;

dels att förre bokhållaren Knut Alfred Norélius' änka Aurora Norélius, född Lagergréen, må från och med den 1 juli 1920 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, uppbära ett understöd av telegrafverkets medel till belopp av 360 kronor för år räknat.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. C. F. v. Krusenstierna.